

3. Калініченко С. Гендерна сегрегація в професіях: актуальні питання. *Сучасні тенденції забезпечення гендерного балансу в умовах Євроінтеграції*: збірник матеріалів інформаційно-просвітницького форуму. м. Кропивницький, 17 березня 2023 р. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. С. 114-117.

4. Про схвалення державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. №752-р. // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-p#Text> (дата звернення: 21.11.2023).

Марина ЗІНОВЧУК,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ

Яніна КВІТКА

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Однією з найгостріших проблем, які виникають під час воєнного стану, є збільшення випадків домашнього насильства. Воєнний стан, зазвичай супроводжується стресом, нестабільністю та загрозою для безпеки, що може створювати небезпечне середовище в сім'ях, призводити до зростання напруги, а також до збільшення випадків фізичного, психологічного та економічного насильства. У цьому контексті особливо важливо вивчати та впроваджувати ефективні стратегії запобігання домашньому насильству [1].

Закономірно, що метою нашої роботи ми обрали дослідження особливостей запобігання домашньому насильству в умовах воєнного конфлікту.

Основні фактори, які слід враховувати при розробці стратегій у сфері запобігання домашньому насильству, включають соціальні та економічні аспекти, доступ до освіти та інформації, а також міжнародну співпрацю. У цьому контексті важливе використання

позитивного досвіду країн, що вже стикалися з подібними проблемами під час воєнного стану, для розробки ефективних заходів.

Зі слів працівників поліції, дієвим засобом боротьби з домашнім насильством є спеціальні заходи протидії домашньому насильству – терміновий заборонний припис та взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи. На цьому етапі дуже важливою є робота із кривдниками. Основна мета програм по роботі з кривдниками – надання психологічної допомоги особам (частіше чоловікам), схильним до агресивної поведінки, з метою подолання агресивного стилю спілкування і формування навичок партнерства в соціальному середовищі. У практичній діяльності поліція, реагуючи на випадки домашнього насильства, оцінює ризики та визначає рівень небезпеки, який може бути високим, середнім або низьким. На основі цього проводять профілактичні бесіди з кривдниками, і, якщо є небезпека для жертви накладають тимчасові заходи, які обмежують їхні контакти з постраждалими на термін, до 10 днів. Ці заходи передбачають відсутність зв'язку чи контакту в будь-якій формі з постраждалою особою, навіть якщо винуватець є власником нерухомості постраждалої [2].

Розробка та впровадження програм для кривдників сприяють запобіганню повторних порушень, що відповідає міжнародним законодавчим нормам, включаючи Стамбульську конвенцію. Рішення про проходження програми для кривдника приймає суд, який вирішує питання про притягнення особи до відповідальності за вчинення домашнього насильства.

Запобігання домашньому насильству вимагає комплексного підходу, а саме:

- підвищення рівня поінформованості населення про форми, прояви, причини і наслідки домашнього насильства. Люди повинні знати свої права, мати інформацію про доступні служби підтримки та захисту постраждалих осіб;

- організацію і проведення серед населення, у тому числі серед дітей та молоді, інформаційних кампаній щодо запобігання та протидії домашньому насильству;

- надання безпечних місць для постраждалих від домашнього насильства осіб. Сюди можна віднести створення притулків для постраждалих осіб, лікарську допомогу, консультативні служби та інші ресурси.

Важливо, щоб влада співпрацювала з органами правопорядку для ефективного реагування на випадки домашнього насильства [3]. Воєнний стан може ускладнити вирішення цих питань через

обмеженість ресурсів та тривалі паузи у зв'язку із загрозою безпеці. Проте, планування та мобілізація ресурсів для забезпечення безпеки та підтримки постраждалих від домашнього насильства є надзвичайно важливим в умовах воєнного стану.

Отже, умови війни в Україні вимагають комплексного підходу до співпраці різних рівнів суспільства. Специфічні умови воєнного конфлікту підсилюють економічні, соціальні та психологічні проблеми у сім'ї, що може призвести до збільшення випадків домашнього насильства. Ефективна боротьба з цією проблемою передбачає не лише правовий захист та покарання кривдників, але й активну підтримку для жертв. Спільні зусилля громадськості, правоохоронних органів, громадських організацій та владних структур є ключовим елементом в забезпеченні безпеки та підтримки тих, хто стає об'єктом домашнього насильства в умовах конфлікту. Створення безпечних просторів, забезпечення доступу до необхідних ресурсів, психологічна допомога та освітні ініціативи є важливими кроками у підтримці постраждалих осіб і в подоланні негативних наслідків домашнього насильства. Україна повинна продовжувати розвивати та вдосконалювати свої стратегії та програми, спрямовані на протидію домашньому насильству, забезпечуючи безпеку та гідність кожній особі в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Звіт “Домашнє насильство в Україні: реагування в умовах війни (І півріччя 2022 року)” підготовлений Аналітичним центром ЮрФем за фінансової підтримки Ради Європи (проект Ради Європи «Боротьба з насильством стосовно жінок в Україні»). URL: <https://jurfem.com.ua/domashne-nasylstvo-reakhuvannya-v-umovakh-viyny/>

2. Харитоновна О.В. Ключові засади гендерної політики в кримінальному праві України та основні напрями реформ щодо протидії насильству стосовно жінок та домашньому насильству: науково-практичний посібник. Харків, 2018. 344 с.

3. Путівник координатора заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Практичний посіб. / за заг. ред. А.Б. Благої. Київ: ФОП Клименко, 2020. – 156 с.